

Ir D.F. Woudagemaal

Uitzonderlijke universele waarde (OUV)

Korte samenvatting

(Dit is een, naar het Nederlands vertaalde samenvatting van de OUV, Ga voor de volledige beschrijving van het Werelderfgoed en de uitzonderlijke universele waarde ervan naar: <https://whc.unesco.org/en/list/867>)

Het Ir D.F. Woudagemaal in het Friese Lemmer is geopend in 1920. Het is bijzonder omdat het de grootste en krachtigste stoominstallatie is die ooit is gebouwd voor waterbouwkundige toepassingen, een functie die het nog steeds met succes vervult. Het gemaal is een meesterwerk van de Nederlandse waterbouwkundigen en architecten, die een ongeëvenaarde rol hebben gespeeld op dit gebied. Het was het grootste en technologisch meest geavanceerde stoomgemaal ter wereld op het moment dat het werd gebouwd, en dat is het nog steeds.

Het Ir D.F. Woudagemaal, dat bestaat uit het gemaal zelf met het ketelhuis, de schoorsteen en de kolenopslag, de inlaatsluis Teroelsterkolk, het afwateringskanaal, de uitlaten voor het gemaal en bij de inlaatsluis, de zeedijken aan het IJsselmeer waarbij het gemaal zelf als zeekering dienstdoet en de uitgestrekte weilanden in de omgeving, heeft een buitengewone waarde als geheel en een bepalende invloed op het landschap. Het gemaal zelf is een stoominstallatie die overstroming van de laaggelegen delen van Friesland helpt voorkomen.

Criterium (i): De opkomst van stoom als energiebron leverde de Nederlandse ingenieurs een krachtig hulpmiddel bij hun kolossale taak, het waterbeheer. Het Woudagemaal is de grootste installatie in zijn soort die ooit is gebouwd.

Criterium (ii): Het Woudagemaal vormt het hoogtepunt van de Nederlandse waterbouwkunde, die eeuwenlang een voorbeeld en ijkpunt was voor de rest van de wereld.

Criterium (iv): Het Woudagemaal laat op een bijzondere manier zien wat de rol van stoomkracht is bij het in bedwang houden van de natuurkrachten, en vooral hoe Nederlandse ingenieurs dit toepasten voor het beheersen van het water.

Integriteit

Het Ir. D.F. Woudagemaal omvat alle relevante componenten en deze zijn allemaal authentiek en in zeer goede staat. Om het belangrijke uitzicht vanuit het gemaal effectief te beschermen en de dominante positie van dit imposante gebouw in het vrijwel vlakke landschap te behouden moeten bouwprojecten voor hoge bouwwerken in de directe omgeving van de locatie nauwlettend in de gaten worden gehouden.

Authenticiteit

We kunnen stellen dat het Woudagemaal volledig authentiek is als het gaat om vorm, materialen en functies, want het is nog in vrijwel exact dezelfde staat als bij de opening in 1920. De enige significante veranderingen die hebben plaatsgevonden zijn de vervanging van de acht oorspronkelijke ketels door vier installaties met een grotere capaciteit in 1955 en de overschakeling van steenkool naar stookolie twaalf jaar later.